

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33854
Nom: Història del llibre
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1007 - Grau en Informació i Documentació	Facultat de Geografia i Història	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1007 - Grau en Informació i Documentació	Fundamentos y metodologías de investigación	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

VICIANO NAVARRO PAU

RESUM

<p>Es tracta d'una matèria obligatoria que aborda l'estudi del llibre com a suport gràfic tant des del punt de vista físic com del contingut a través de l'anàlisi de la seua evolució diacrònica, des dels seus orígens fins a l'actualitat, amb totes les implicacions socioeconòmiques i culturals que això comporta. Els continguts d'aquesta assignatura es complementen amb els corresponents a les matèries bàsiques "Història de la producció documental i bibliogràfica" i "Història de la transmissió i conservació dels textos".</p>	
---	--

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana un coneixement general dels grans períodes que és possible identificar en la Història d'Europa i d'Espanya en particular, així com de les estructures socials i culturals que són pròpies dels esmentats períodes.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Capacitat d'organització i planificació del treball.

Capacitat de gestió de la informació.

Capacitat per a analitzar i indexar el contingut dels documents d'acord amb el llenguatge documental adoptat i organitzar aquesta informació utilitzant els mitjans tecnològics disponibles per a l'anàlisi, emmagatzematge i recuperació d'aquesta informació.

Compromís amb el principi d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

Coneixement d'altres cultures i costums.

Habilitat per a la identificació, autenticació i avaluació de fonts i recursos d'informació.

Reconeixement de la diversitat i la multiculturalitat.

Resolució de problemes.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La història del llibre: una introducció

- 1.1. La història del llibre i les ciències del llibre
- 1.2. El sorgiment de la història del llibre

2. El llibre manuscrit en l'Antiguitat

- 2.1. Pròxim Orient, Egipte i Xina
- 2.3. El món clàssic: Grècia i Roma
- 2.4. Suports i formats del llibre antic
- 2.5. Un nou format: el còdex

3. El llibre manuscrit medieval

- 3.1. El llibre en l'alta edat mitjana
- 3.2. El llibre en la baixa edat mitjana
- 3.3. Aparició d'un nou suport: el paper
- 3.4. Elements codicològics del llibre manuscrit

4. El llibre imprès medieval i modern (segles XV-XVIII)

- 4.1. El llibre incunable
- 4.2. El llibre imprès de l'època moderna
- 4.3. El règim tipogràfic antic

5. El llibre imprès contemporani (segles XIX-XX)

- 5.1 Els avanços tecnològics d'època contemporània
- 5.2 El desenvolupament del llibre en el segle XIX: nous públics lectors
- 5.3 El món del llibre en el segle XX: una època de canvis

6. Nous formats

- V6.1 Nous formats i noves formes de llegir
- 6.2 Reflexions sobre el panorama actual

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	50,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	40,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

ASSISTÈNCIA A CLASSES

Hi haurà quatre hores de classes presencials a la setmana, es a dir, d'activitat a l'aula habitual de l'assignatura o del grup, al llarg de les quals els professors exposaran i explicaran aquells aspectes fonamentals que guiaran l'alumne en l'estudi i comprensió dels diferents temes. En aquestes classes s'atendrà tant als continguts de tipus històric que són objecte d'estudi en aquesta assignatura, com als procediments i mètodes de treball aplicats als diversos testimonis que en constitueixen els fonaments empírics. Amb aquest objectiu es realitzarà l'anàlisi de diferents materials que seran proporcionats pels professors per al desenvolupament de les distintes sessions.

PROVES D'AVUACIÓ CONTÍNUA

Al llarg del quadrimestre corresponent, per tal de garantir la correcta comprensió dels continguts propis del programa hom realitzarà, de manera seqüencial, diferents proves d'avaluació, així com diverses pràctiques i activitats complementàries avaluables.

PREPARACIÓ DE L'EXAMEN

Per a la preparació de l'examen resultarà fonamental tenir presents els continguts explicats a l'aula, així com les lectures particularment recomanades per a cada tema del programa, que **apareixeran convenientment indicades** a la bibliografia específica de cada tema.

AVUACIÓ

1. PROVES D'AVUACIÓ CONTÍNUA

De manera periòdica, en finalitzar els temes relatius al llibre manuscrit (temes 2 i 3) i al llibre imprès (temes 4 i 5), els estudiants realitzaran una prova d'avaluació relativa als continguts impartits. Les dues proves es faran a l'aula i horari habituals de l'assignatura.

Les proves d'avaluació representaran, en el seu conjunt, el 30% de la nota final i les qualificacions obtingudes regiran per a les dues convocatòries del curs acadèmic.

2. PRÀCTIQUES I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

L'alumne de manera individual realitzarà per escrit un comentari o contestarà un qüestionari sobre la pràctica realitzada, en funció de la naturalesa d'aquesta. Les activitats complementàries s'avaluaran amb un qüestionari escrit. En total la nota de les pràctiques i de les activitats complementàries significarà un 20 % de la nota final. La qualificació obtinguda es mantindrà per a la segona convocatòria i en cap cas serà recuperable.

3. EXAMEN

Seràn objecte de l'examen els continguts explicats a l'aula, que es correspondran amb els diferents punts del programa. L'examen consistirà en una prova escrita en la qual hom valorarà especialment la precisió i rigor en el tractament de les dades, la coherència en l'exposició dels continguts i la capacitat de relacionar conceptes. L'examen escrit es realitzarà en la data oficial fixada pel Centre i constituirà un 50% de la nota total. **Tanmateix, cal advertir que només faran mitjana amb la resta de qualificacions els exàmens que obtinguen una nota mínima de 5.**

NOTA:

Aquest sistema d'avaluació parteix de la premissa que la docència a la Universitat de València és, per definició, una docència presencial. Llavors, l'alumne ha de tindre present que l'assistència, tant a les classes teòriques com a aquelles de caràcter pràctic, és fonamental per a un adequat seguiment dels continguts de l'assignatura. Així mateix, l'alumne ha de ser conscient de la possibilitat d'una matrícula a temps parcial, quan no siga possible assistir a la totalitat de les assignatures que componen un curs complet (60 crèdits). Amb tot, s'establirà la possibilitat, en els casos degudament justificats i només per a aquells alumnes que ho sol·liciten, de ser avaluat sense que siga necessari assistir a la totalitat o a part de les classes. En aquests casos, l'alumne haurà de procedir de la següent manera:

- A l'inici del curs, cal que comuniqui al professor responsable de l'assignatura la incidència per la qual no pot assistir a classe, que haurà de justificar adequadament de manera documental.
- Havent analitzat la situació, el professor responsable decidirà la possibilitat d'avaluació sense assistència total o parcial a les classes de l'assignatura.

Els alumnes que es troben en aquesta situació hauran de presentar, per a ser avaluats, la totalitat dels treballs requerits pel professor (no necessàriament idèntics als requerits durant el curs). A més a més, podran ser cridats a defensar-los oralment davant del professor, així com també realitzaran una prova de coneixements adquirits. El pes dels treballs en la qualificació final serà d'un 50% mentre que el 50% restant correspondrà a la prova de coneixements.

BIBLIOGRAFIA

- BARBIERI, F., Historia del libro. Madrid: Alianza, 2005.
- ESCOLAR, H., Manual de historia del libro. Madrid: Gredos, 2000.
- CASTILLO GÓMEZ, A. Historia mínima del libro y la lectura. Madrid: Siete Mares, 2004.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. Pequeña historia del libro. Gijón: Trea, 2010.

- MILLARES CARLO, A. Introducción a la historia del libro y de las bibliotecas. México: Fondo de Cultura Económica, 1981.
- BERTOLO F. M. Breve storia della scrittura e del libro. Roma: Carocci, 2004.
- CASTILLO GÓMEZ, A. Historia de la cultura escrita. Del Próximo Oriente Antiguo a la sociedad informatizada. Gijón: Trea, 2004.
- ESCOLAR SOBRINO, H. Historia del libro. Salamanca: Fundación Germán Sánchez Ruipérez. 3 vols, 1988.
- ESCOLAR SOBRINO, H. Historia del libro español. Madrid: Gredos, 1998.
- PETRUCCI, A. Libros, escrituras, bibliotecas. Salamanca: Universidad de Salamanca, 2011.
- PRIETO, J. M. La cultura escrita. Madrid: CSIC-La Catarata, 2013.
- VALLEJO, I. El infinito en un junco. La invención de los libros en el mundo antiguo. Madrid: Siruela, 2019.